

Bijlage bij motie 9: Begrenzing jeugdhulpplicht via de verordening

1. Wettelijk kader: Jeugdwet

De Jeugdwet legt vast dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de inzet van jeugdhulp. Artikel 2.9 Jeugdwet verplicht gemeenten om in een verordening ten minste het volgende te regelen:

- de wijze waarop wordt vastgesteld of een jeugdige of ouder op jeugdhulp is aangewezen;
- de aard, inhoud en omvang van de voorzieningen;
- de wijze waarop wordt vastgesteld of en in hoeverre de ouder of het sociale netwerk in staat is om zelf of met andere hulp het probleem op te lossen (“eigen kracht”);
- de criteria voor een persoonsgebonden budget (pgb).

Deze kaders moeten volgens de wet in de verordening zelf worden opgenomen. Delegatie aan het college of invulling via beleidsregels is slechts in beperkte mate toegestaan en mag nooit de hoofdlijnen vervangen.

2. Relevante jurisprudentie

Centrale Raad van Beroep, 29 mei 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:1111)

- De CRvB oordeelde dat het ontbreken van duidelijke begrenzingen in de verordening leidt tot onduidelijkheid en rechtsongelijkheid.
- Gemeenten mogen geen discretionaire ruimte overlaten aan het college zonder toetsbare normstelling door de raad.

Centrale Raad van Beroep, 12 februari 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:390)

- Een gemeente werd op de vingers getikt omdat de toegang tot jeugdhulp slechts op basis van beleidsregels was geregeld. De CRvB herhaalde: “de gemeenteraad dient bij verordening het toetsingskader vast te stellen.”

Centrale Raad van Beroep, 6 juni 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:1333)

- De rechter gaf aan dat gemeenten maximale duur en omvang van hulp mogen begrenzen in de verordening, mits dit zorgvuldig onderbouwd is en maatwerk mogelijk blijft in uitzonderingssituaties.

3. Concreet: wat mag de raad vaststellen in de verordening?

De gemeenteraad mag – en moet – in de verordening:

- Maximumduur hulptrajecten (bijv. standaard kortdurende hulp max. 6 maanden);

- Maximale uren of contactmomenten (bijv. max. 40 uur ambulante hulp per jaar);
- Begrenzing pgb-toepassing (alleen bij specifieke aandoeningen of als geen gecontracteerde zorg beschikbaar is);
- Definitie gebruikelijke hulp (wat van ouders verwacht mag worden zonder gemeentelijke inzet);
- Toegangscriteria en uitsluitingsgronden (bijv. geen hulp als het probleem onder Zvw of onderwijs valt).

4. Beleidsvrijheid van de gemeente

De wetgever heeft expliciet gekozen voor gemeentelijke beleidsvrijheid binnen de Jeugdwet, maar die vrijheid is begrensd door:

- de verplichting tot democratische toetsing (via de raad);
- en het zorgvuldigheidsbeginsel: elke norm moet onderbouwd zijn met inhoudelijke en financiële motieven.

5. Waarom in de verordening, en niet in beleid?

In de verordening (vereist):

- Democratisch vastgesteld
- Juridisch bindend
- Verplicht volgens Jeugdwet en CRvB

In beleidsregels (niet voldoende):

- Ambtelijk of door college bepaald
- Geen formele toetsingsgrond
- Slechts aanvullend toegestaan

6. Slotconclusie

Als Teylingen haar jeugdhulpplicht niet via de verordening begrenst:

- Overtrad ze artikel 2.9 Jeugdwet;
- Is het risico op juridische procedures groot;
- Ontbreekt de kaderstellende rol van de raad;
- En blijven de kosten voor jeugdhulp onbeheersbaar.